

Istotne zmiany dotyczące urlopów związanych z rodzicielstwem i świadczeń rodzinnych

W dniu 5 sierpnia 2015 r. Prezydent RP podpisał, a 31 sierpnia ogłoszono ustawę wprowadzającą istotne zmiany do Kodeksu pracy, modyfikujące dotychczasowy system urlopów związanych z opieką nad dziećmi. Równolegle 21 sierpnia 2015 r. ogłoszono zmiany do ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadzając świadczenie rodzicielskie dostępne m.in. dla osób bezrobotnych, studentów oraz osób współpracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, które wcześniej nie były uprawnione do zasiłku z tytułu macierzyństwa.

Urlopy związane z rodzicielstwem w nowej odsłonie

Spójne nazwy i terminy

W pierwszej kolejności nowelizacja Kodeksu pracy upraszcza nazewnictwo urlopów przysługujących rodzicom poprzez włączenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego do wymiaru urlopu rodzicielskiego, który po zmianach będzie wynosił (przy urodzeniu jednego dziecka) łącznie 32 tygodnie, a nie 26 tygodni jak dotychczas. Jest to zmiana techniczna, wprowadzana ze względu na dotychczasowy chaos dotyczący rodzajów urlopów, a wynikający z kolejnych nowelizacji przepisów.

Ponadto wydłużono i ujednolicono dotychczas różne terminy składania przez pracowników wniosków o przyznanie urlopów. I tak, po omawianych zmianach przepisów, termin na składanie wniosku o udzielenie urlopu rodzicielskiego będzie wynosił nie 14 dni, a 21 dni (zarówno dla rodziców składających taki wniosek jednorazowo w pełnym wymiarze zaraz po porodzie, jak i rodziców, którzy zdecydują się na kontynuowanie tego urlopu dopiero po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego). Do 21 dni z dwóch

Zagadnienia

- Nowe jednolite terminy składania wniosków przez rodziców
- Zachęta dla ojców do korzystania z urlopów
- Urlop rodzicielski i wychowawczy można wykorzystać aż do ukończenia przez dziecko 6 roku życia
- Urlop rodzicielski można dzielić z ojcem-przedsiębiorcą
- Ułatwienia dla rodziców starszych dzieci
- Nowe świadczenie rodzicielskie w wysokości 1.000 zł

tygodni wydłużono także termin na składanie wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy już po powrocie rodzica do pracy. Pracodawca nadal pozostaje związany wnioskami pracownika w tym zakresie, jednakże zyskał dłuższy czas na odpowiednie zorganizowanie pracy w trakcie planowanej nieobecności rodzica w pracy.

Zachęta dla ojców

Nowelizacja przepisów ma również na celu zachęcenie ojców do korzystania z uprawnień rodzicielskich. Do tej pory kobieta mogła zrezygnować z urlopu macierzyńskiego po wykorzystaniu minimum 14 tygodni tego urlopu bezpośrednio po porodzie i powrócić do pracy, obecnie nadal może to zrobić, ale jedynie pod warunkiem, że pozostała część urlopu macierzyńskiego (np. 6 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka) wykorzysta ojciec dziecka.

Wydłużono także okres, w jakim ojciec jest uprawniony do skorzystania z 2-tygodniowego urlopu ojcowskiego. Od 2016 r. będzie to możliwe do ukończenia przez dziecko 24 miesiąca życia (obecnie do 12 miesiąca). Ponadto urlop ojcowski można podzielić na dwie równe części po jednym tygodniu i wykorzystać oddzielnie, co dotychczas było niemożliwe.

Urlop można wykorzystać gdy dziecko podrośnie

Istotną zmianą jest wydłużenie okresu, w jakim rodzice mogą korzystać z urlopu rodzicielskiego. Do tej pory z tego urlopu można było korzystać jedynie bezpośrednio po wykorzystaniu w całości urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu macierzyńskiego (a więc co do zasady po 26 tygodniach od daty porodu w przypadku urodzenia jednego dziecka). W praktyce urlop rodzicielski kończył się więc z dniem pierwszych urodzin dziecka. Obecnie nawet połowę urlopu rodzicielskiego (do 16 tygodni) można wykorzystać w późniejszym okresie tj. do ukończenia przez dziecko 6 roku życia.

Jeśli pracownik zdecyduje się łączyć korzystanie z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy, wymiar urlopu rodzicielskiego będzie ulegał odpowiedniemu wydłużeniu.

Po raz kolejny ustawodawca wydłuża okres, w jakim można skorzystać z urlopu wychowawczego. Do tej pory rodzice mogli skorzystać z 36-miesięcznego urlopu wychowawczego do ukończenia przez dziecko 5 roku życia, natomiast po zmianach będzie to możliwe do ukończenia przez nie 6 roku życia. Dotychczas oboje rodzice mogli korzystać z urlopu wychowawczego równocześnie jedynie przez okres nieprzekraczający 4 miesięcy, obecnie cały urlop wychowawczy można wykorzystywać wspólnie bez ograniczeń czasowych. Także termin składania wniosków o urlop wychowawczy wydłużono z dwóch tygodni do 21 dni przed jego planowanym rozpoczęciem.

Ułatwienia dla rodziców starszych dzieci

Nowelizacja wychodzi także w pewnym zakresie naprzeciw potrzebom rodziców starszych dzieci. Obecnie, rodzicom dzieci do 14 roku życia przysługuje prawo do 2 dni zwolnienia na opiekę nad nimi. Po zmianach pracownik będzie miał do dyspozycji 2 dni lub 16 godzin zwolnienia z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, co spowoduje, że rodzice będą mogli brać np. kilka godzin zwolnienia w ciągu dnia według swoich potrzeb. W pierwszym wniosku o udzielenie dni na opiekę w danym roku kalendarzowym pracownik będzie decydował czy będzie go wykorzystywał w wymiarze dni czy godzin.

Powyższe zmiany wchodzi w życie od dnia 2 stycznia 2016 r. Co do zasady, pracownicy korzystający już z uprawnień rodzicielskich w dniu wejścia zmian w życie, kontynuują korzystanie z nich na dotychczasowych zasadach, zatem zmiany będą dotyczyły przede wszystkim osób, które zostaną rodzicami w przyszłym roku.

Nowe świadczenie rodzicielskie

Ustawa wprowadza nowe świadczenie rodzicielskie, które będzie przysługiwało osobom do tej pory nieuprawnionym do otrzymywania wsparcia finansowego z tytułu macierzyństwa tj. bezrobotnym, studentom oraz osobom współpracującym na podstawie umów cywilnoprawnych (nieobjętym dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym). Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi 1.000 zł i będzie ono przysługiwało przez okres 52 tygodni od dnia porodu (w przypadku urodzenia jednego dziecka). Długość pobierania świadczenia rodzicielskiego odpowiada więc długości zasiłku macierzyńskiego przysługującego pracownikom. Świadczenie rodzicielskie nie będzie jednak przysługiwać, jeżeli co najmniej jeden z rodziców dziecka otrzymuje zasiłek macierzyński.

Przepisy obowiązują od dnia 1 stycznia 2016 r., jednakże mają także zastosowanie do rodziców dzieci urodzonych przed tą datą, którzy otrzymają świadczenie rodzicielskie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia upływu 52 tygodni (w przypadku urodzenia jednego dziecka) liczonego od dnia porodu.

Kontakt

Agnieszka Janicka
Partner

T: +48 22 627 11 77

E: agnieszka.janicka@cliffordchance.com

Tomasz Derda
Counsel

T: +48 22 627 11 77

E: tomasz.derda@cliffordchance.com

Joanna Kamińska
Associate

T: +48 22 627 11 77

E: joanna.kaminska@cliffordchance.com

Niniejszy Client Briefing nie omawia wszystkich aspektów przedstawianych zagadnień i nie stanowi porady prawnej ani porady innego rodzaju.

www.cliffordchance.com

Norway House, ul. Lwowska 19, 00-660 Warsaw, Poland

© Clifford Chance 2015

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i wspólnicy
spółka komandytowa

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Casablanca ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Jakarta* ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh ■ Rome ■ São Paulo ■ Seoul ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with Clifford Chance.